

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De gubernatione temporali. Cap. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

De executione Clericorum in concionibus habendis. Cap. III.

Diebus festis, ac præterea ter saltè in hebdomada; in aduentu quoq; Illustrium virorum, conciones à Clericis in Cœnaculoè suggestu habeantur; omnesq; in hoc munere se exercent: Latinæ quoque orationes habeantur sapius, præsertim ab ijs, qui singulis annis Rhetoricæ studio operam dabunt.

Præfetus studiorum unicuique præscribat thema, de quo erit habenda concio, ac singulos sigillatim semper instruat, quæ ratione inuenire, disponere, & pronuciare debeant.

Atque initio quidem præscribatur tantum thema de virtute aliqua, aut vitio, aut aliqua propositio breuis ex sacra scriptura desumpta; Cum verò prouectiores fuerint, tunc etiam de Euangelij currentibus concionentur.

Qui propter prouectam ætatem, ingenij tarditatem, aut aliam quamuis causam, non multum in hoc assequi posse videbuntur, satis erit si eo vsque proficiant, vt ad altare, Parochorum more sermones habere possint, non admodum quidem artificiosè, sed ita tamen, vt ne quidquam ab Ecclesia, aut à Doctoribus Ecclesiæ probatis alienum proferant, populumq; in via Domini salutariter erudiant.

Quapropter hi instituantur, vt initio quidem conciones ad verbum exarent, deinde verò capita tantum summa notent.

Neque verò hi vlllo modo verborum ornatum, sed tantum res ipsas confectentur, ac in ijs elaborent præcipuè, quæ ad mores pertinent; atque in hoc ita se exercent, vt diuturna consuetudine quasi roborati, possint diebus festis ad altare sermones habere, etiam si propter occupationes Parochiæ suæ, non ita sedulam per eos dies studijs operam nauare potuissent.

Itaque ijs pro themate, proponantur vt plurimum Euægelia, diebus solennibus, & festis totius anni occurrentia: in quibus curetur primò, vt sensum literalem teneant, tum aliqua documenta ad mores instituendos spectantia in prom-

ptu habeant.

Ex ijs omnibus, qui iudicio Reçtoris de consilio Præfeti studiorum magis idonei censebuntur, mittantur per vices sapius, omnino autem festis solennibus diebus, & in aduentu Illustrium virorū in Aedes Archiepiscopales, qui ad mensam Reuerendissimi Archiepiscopi vel latinè orent, vel Italicè concionentur, accommodatè ad diem festum, vel ad Euangelium, quod in sacro pronuciatum fuerit.

Neque verò quisquam conciones in Archiepiscopalibus edibus habeat, qui nō eas prius in Seminario recitauerit.

De Cantu & Scriptione. Cap. IIII.

LECTIONEM cātus, qui firmus dicitur, omnes quotidie adeant; Qui verò a Reçtore de Consilio Magistri Musici idonei iudicati fuerint, etiam eius, qui figuratus appellatur: idque statim a prædio; & quidem à Solennitate Resurrectionis Domini nostri vsq; ad mensē Septembris, duarum horarum spatio; alijs verò temporibus horæ cum dimidia tantum.

Mādetur autem alicui ex poritioribus, vt prima elemēta tyronibus tradat; mox neantur que omnes, cum in posterum ordinēs sacros suscepturi fuerint, etiam de peritia cantus sibi examen esse subeundum.

Omnes a Paschate Resurrectionis vsque ad Vacationes, singulis diebus duas horas dent, vt eleganter & graphicè pingere literas discant; ac primò quidē, tantum paulò in scribendo exercitationes a præceptore externo ad eam rem conducto instituantur; deinde ipsi vicissim alios doceant, vt a Reçtore constitutum fuerit.

De gubernatione temporalī. Cap. V.

OMNES in vnum & eundem locum conueniant ad cibum capiendum: quia verò omnes vno & eodem tempore cibum sumere non poterunt, prima, & secunda extruetur mensa, vt qui primæ non possunt, secundæ accumbant mensæ.

Autē

Antequam discumbant, Rector benedicat Mensam, & eo absente is, qui proxime post Rectorem loco in mensa adest. Idem, ubi sine fecerint edendi, Deo gratias agat.

Vtroque in munere omnes stantes deo & capite reuerenter respondeant.

Lectio in mensa tum prima tum secunda de perpetuo adhibeatur.

Primum quidem unius capituli ex sacra Scriptura, deinde alterius ex Martirologio, tum reliquum tempus donec tintinnabulo signum datum fuerit, consumatur in lectione libri alicuius pii, qui Italico sermone conscriptus sit.

Idque nisi loco lectionis statis diebus, ut superius dictum est, aliquis ex clericis vel latine oret, vel Italice concionetur. Qui si dicendi finem prius fecerit, quam qui accumbunt edendi, quod reliquum erit temporis, legat librum spiritualem Italice scriptum.

Fercula clericis duo apponantur mane, & vesperi, iurulentum alterum, alterum obsonium, pro ratione temporis; quod eius erit quantitatis, qualis prescribetur.

Festis autem, sicut & sextae feriae diebus cum abstinetur, dictis duobus addetur tertium pro prima vel extrema esca: tempore vero relaxationis mane addatur quartum, vesperi autem primum aut vltimum detrahatur.

Idemque praestetur in prandio diebus ieiuniorum.

Vini alterum tantum genus apponatur ad praescriptam mensuram, aestiuo autem tempore aliquid vini albi interdum adiungatur.

Superioribus praeter iurulentum ferculum, & obsonium, siue elixum, siue tostum, apponatur prima & postrema esca.

Et ieiunij tempore duplex adhibeatur obsonij portio.

His demum vinum album & nigrum propinetur, praesertim aestiuo tempore.

Per hyemem mane a prandio, vesperi a coena excitetur ignis in singulis locis ad recreandum animum assignatis, qui tamen etiam alia hora poterit accendi, cum superiori videbitur ob iustam causam.

Singulis tribus mensibus fiat certior Reuerendissimus Archiepiscopus de numero Clericorum, qui ingrediuntur in Seminarium, & egrediuntur, & de duodena quae soluitur.

Certior fiat Archiepiscopo de numero Clericorum.

Non recipiantur in Seminarium Clerici post ferias Autumnales, nisi plane satisfecerint pro duodena quam solunt, non solum pro tempore transacto, sed etiam pro futuris sex mensibus, pro quibus ante partem eam solvere debent.

Clerici quo modo recipiendi post vacationes.

Clerici, quibus aliqua concedetur facultas accedendi ad proprias domos, si tempore eisdem praescripto non reuertentur, ne recipiantur in Seminarium sine expressa Reuerendissimus Archiepiscopus licentia.

Habeatur perpetuo congregatio Seminarij, in aedibus Archiepiscopalis semel in hebdomada; feria tertia, mane post diuina peracta; saepius etiam, ut opus erit, praeter eas, quae quotannis in ipsius Seminarij Visitatione haberi solent.

Congregatio Seminarij Archiepiscopi, quando, & de qua ratione habenda.

Huic congregationi intersint constituti ex decreto Concilij Tridentini, pro ratione materiae, de qua agendum est.

In ijs quae ad mores pertinent, delecti pro moribus; in temporalis administratione, electi pro rebus temporalibus.

Praeter alios Rector Seminarij, tum etiam qui ministri aliquando vocandi erunt pro negotijs tractandis.

In Congregatione spiritualium rerum ea proponantur, ac deliberentur, quae ad disciplinam, mores, ac studia pertinent.

In temporalis autem congregatione ea pertractentur, quae ad domesticas rationes, iurium conseruationem; bonorum amplificationem, praediorum & aedium instaurationem; & locationem, fructuum exactionem, expensarum totius annirationes, & quae ad alia eiusdem generis spectant.

Res omnes de quibus in Congregatione inita est consultatio, ad Reuerendissimum Archiepiscopum cum ipse congregationi non interfuerit, referantur: qui, siue congregationi interfuit, siue non, ubi Deputatorum sententiam (quam tamen ex Decreto Provinciali sequi non cogi-

Prou. 5. tit. de Seminario.

rogatur) audierit, ipse deliberet: ac statua; quæcunque pro sua pietate & prudentia, ad Seminarj vtilitatem potiora esse existimauerit.

Quidquid deinde Reuerendissimo Archiepiscopo videbitur, Rector ipse quæ primum, & diligenter exequatur, nisi alium idem Archiepiscopus delegarit.

Libri ad rationes Seminarj pertinentes.

Habeatur liber, quem magistrum appellent, in quo describantur a supputatore rationes accepti & expensi, reddituum ad Seminarium quouis modo spectantium; In eoque describantur dietim clericorum nomina qui admissi fuerint, & annuatim aliquid soluant.

Habeatur item alter liber, qui contineat inuentarium domesticae suppellectilis;

Conficiatur item liber, in quem referatur status omnium clericorum; qui dietim admissi fuerint, scilicet.

Si quidquam annuatim soluant.

Qualis causa, & quando data.

Nomen, & Cognomen eius, & patris.

Ætas clerici.

Clerici status breuis; scilicet

Patriæ habitationisve locus, Parochia,

Plebs, Portave, si in vrbe est.

Qualitas literarum dimissoriarum, si alienæ diocesis est.

Ordo, quem habet.

Beneficium, si quod habet.

Talenta, & progressiones cuiusq; in studijs, & moribus.

Atque hi quidem libri omnes, sicut

& alia omnia scripta iurium ac honorum,

in Archiuo Seminarj asseruentur.

Capla pecuniarum vbi & qua ratione asseruantur.

Capla pecuniarum asseruetur in Seminario in Cubiculo Rectoris, & claues duæ diuerso opere fabrili eidem appositæ sint; quarum vna à Rectore, altera à Thesaurario custodiatur, nec alter sine altero reponere in ea pecunias, vel extrahere possit.

In eadem asseruetur liber, in quo describantur pecuniæ omnes, dum in ea reponuntur, cum memoria sigillatim descripta, cuius causa receptæ sint.

Emptor, Clericorum omnium qui in Seminario degunt, pecuniam asseruet; neq; ipse eam expendat, aut clericus restituat, sine Rectoris facultate.

Distributio horarum totius anni.

Cap. VI.

Hyemali tempore.

Hora vigesimaquarta signo dato, omnes in cubiculum se recipiant, spatio duarum horarum cum dimidia, studijs operam daturi.

Hoc etiam tempore repetitiones habeantur; Superiorum scholarum vniuersi; elassi trium horæ quadrantium, inferiorum integræ horæ spatio attributo.

Inde ad cenam ibitur: post cenam hora relaxationi animorum detur, ita tamen vt extremo huius horæ quadrante, meditationis matutinæ ratio reddatur.

Conueniant hinc omnes in Ecclesiâ, vbi futuræ meditationis argumentum accipiant.

Postea quadrantis horæ spatio conscientia excutiendæ assignato, alter quadrans recipiendis in lectum detur.

Hora vndecima cum dimidia, surgatis, qui alios excitare debet, & statim Prefectorum lucernas accendat; ab eoque sub duodecimam horam signo surgendi dato, semihora ad vestes induendas, abluendas manus & sternendum lectum, concedetur.

His peractis semihora mentali orationi; quadrans officio B. Virginis persoluendo assignetur.

Sub horam decimam tertiam studia resumantur, donec signo Braidenfischolarum dato, ad Missam omnes statim conueniant; qua audita partim ad gymnasia domestica se cõferant, partim Braidam eant; hora lectionibus, quas audiunt in Collegio Braidenfischolarum præfinita.

Braida reuersi alij, qui domi in scholis sunt dimittentur, ac de vestigio purgatis Dormitorijs, ineatur prandium.

A prandio vnus horæ spatio cessetur a studijs, ac lectiones cantus tum figurati, vt appellant, tum firmi habeantur; quibus absolutis, omnes in cubiculum se recipiant, ac ibi Braidenfischolarum expectent; Hoc audito omnes ad scholas eant, distinctis interuallis iuxta classes quibus adscripti sunt, vt de Matutino tempore dictum est.

Braida domum reuersi, vesperarum, &

COM-